

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pavli Fvschi Episcopi Sarnensis De Visitatione Et
Regimine Ecclesiarvm. Libri Dvo**

Fusco, Paolo

Romae, 1616

De Personis Qvibus Ivs Visitandi competit. Cap. Secvndvm.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61768](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61768)

seruetur, eod. c. 3. §. in ijs vero quod est notandum, ad ipsa iura: quæ autē spectent ad ipsas procuraciones, & quomodo, & a quibus ecclesijs, & personis, & quando episcopus com-

mode residet in sua ecclesia respectu ecclesiarum ciuitatensium & capituli. infra in 2. p. lib. 3. Deo dante latius dicemus.

DE PERSONIS QUIBUS IUS Visitandi competit.

CAP. SECVNDVM.

SVMMARIVM.

1	V isitandi ius quibus competat.	Episcopi successerunt in locum Apostolorum, nu. eo.
2	Papa gerit vices Dei in terris.	
3	Concilium indictum sine voluntate Papæ est nullum.	13 Episcopi singulis annis habent visitare suam diocesim.
4	Vicarius Papæ habet ius visitandi, et quantum.	14 Abbates, Priores, Abbatissæ possunt visitare eorum monasteria.
5	Cardinales possunt visitare ecclesias suorum titularum.	15 Abbatissæ ex quo non possint exire claustra alijs committunt visitationem.
6	Cardinales sunt positi in illustrissima dignitate.	16 Visitatio solemnis per inferiorem episcopo fieri non potest, nu. 7.
7	Papa Cardinaliũ consilio vitur in administratione uniuersalis ecclesie.	18 Vicarius generalis episcopi an possit visitare.
8	Familiares Cardinalium delinquentes a quo corrigantur.	19 Archidiaconus quomodo habeat ius visitandi.
9	Patriarchæ habent ius visitandi.	20 Capitulum sede vacante an possit visitare.
10	Patriarchæ qui sint.	Capitulum an possit concedere indulgentias, nu. eo.
11	Archiepiscopi habent ius visitandi suam diocesim, & quando prouintiam de iure Conc. Trid.	21 Potestas omniũ prelatorũ est a Papa.
12	Episcopi habent plenissimam potestatem in eorum diocesibus.	22 Visitatio in quo loco est facienda.

Visitacionis descriptionem, posuisse nequaquam sufficit. † Nisi videamus quibus personis hoc ius visitandi competit, tam de iure, quam de consuetudine, cum nihil profit constitutiones, & statuta condere,

nisi sint, qui ea debitæ executioni demandent, l. secunda, §. post originem, ff. de orig. iur. capitulo vbi periculum, §. præterea, de elect. in sexto, capitulo primo, §. & quoniam: de stat. regul. eod. libr. ex dicto Phil. in 6. Polit. nihil prodesse de rebus

rebus iustis iudicia, & sententias dare, ni si essent, qui eas executioni demandarent. Hier. Cagn. in eod. §. post originem. num. 201. Prælati sunt duces gregis. 7. quæst. 1. c. sciscitaris. immo & patres, & pastores. iuxta verba Conc. Trid. sess. 25. de refor. gen. c. 3. in primis verbis † Dicendum est ergo quod primo competit summo Pontifici, qui vices Dei gerit in terris. sess. 6. eiusd. Conc. de reform. c. 1. do. Pavi. 1. p. q. 2. ipse n. habet omnes animas in sua iurisdictione. Innoc. in c. præbyter de sacra. non iter. fideles & infideles. Oldrad. conf. 71. Innoc. Abb. in c. super his de vot. & Brunel. in c. 1. 4. p. nu. 11. de homic. & supra in proç. latius diximus. nã solus inuocat concilium generale christianorũ vbi fundatur vera visitatio, & ipsius effectus. Pavi. ead. q. n. 3. & per Grat. dist. 17. p. plura capita. & in bulla in d. Conc. Trid. Pauli III. sum. Pont. §. deinde. † Alias nullũ esset Conciliũ, quod ipso non mandante celebraret do. Card. ar. cæl. Conc. Oecum cap. 7. Amplissimus D. meus S. R. E. Iuriũq. Diui Petri maximus defens. do. col. Hier. Cardinalis Albanus in trac. de potest. Pap. 2. p. n. 159. gl. in cap. quod translationem. de offi. leg. eiusq. Concilij ipso mãdãte in dicti declarat decreta, & cõfirmat, patet in Conc. Tri. sess. vlt. in fin. immo limitat, & potest tollere. Specul. in tit. de leg. §. nũc ostendendũ. vers. 58. & apud quem est tutela, & cura omnium ecclesiarum c. 1. de imm. eccl. lib. 6. & cũ sit maxima eius potestas dicẽ omnia super omnia, vt in trac. de dignit. eccl. c. 2. plenissime dicimus, cui obedire oēs debent, de necessitate salutis. in extra. uag. vnã sanctam Bonif. VIII. de ma-

io. & obed. latius gl. optima, in clem. ad nostrum. in verb. ecclesiæ. de hæret. quod & obseruandum est, ex præscripto simili Concil. Triden. sess. 25. de reform. gen. cap. 2. vers. nec non competit igitur principaliter ad exemplum Domini Nostri Iesu Christi, qui venit visitare Hierusalem, quam uis noluisse cognoscere dies visitationis suæ. vt ipsemet dicit. Luc. c. 19. Item secundo hoc ius visitandi competit eius do. Papæ. Vicario in vrbe, & infra centesimum militare, quia omnia, quæ ad iurisdictionem pertinent, dummodo non sint de reseruat. potest expresse. do. Pavi. vbi supra & in trac. de offic. & potest. cap. sed. vac. par. 2. q. 10. vers. nunc restat. vbi multa dicit de Vicario Papæ, & quãta sit eius potestas, hinc Innoc. III. in cap. tua nobis de offic. Vic. inquit. Iurisdictione Vicarij, quem Romanus Põtifex in vrbe reliquit, non extenditur extra ipsam, nisi ei specialiter sit commissum, & de visitatione, ei specialiter sēper committi videtur in litteris mãdati, prout in vna clem. 7. bulla, & in alia Pauli III. sum. Rom. Pont. vidimus, & in alias est obseruatum, immo, & clerum Romanũ inuocare, statuta cõcedere, prout in plurimis edictis emanatis, vidimus, & legimus, p. Illustriss. D. Iacobum Sabellum Romanũ S. R. E. Maximum Cardinalem qui a multis annis Vicarius Romani Pontificis fuit, (& qui nuper a Domino nostro Domino Gregorio XIII. Pont. Max. summus inquisitor in toto christiano orbe designatus est.) tertio visitare possunt domini Card. ecclesias suorũ titulorũ. Pavi. ibidẽ. nu. 5. quæ ecclesiæ respectu titulorũ legũt in prouint. omn. eccl. cõferũt

enim earum ecclesiarum benefica, & in eis habent ius episcopale, doct. in c. his. qui. de maior. & obed. Aneas de falcon. de refer. 2. q. prin. nu. 10. & est communis opinio, vt concludit Abb. in c. 2. nu. 12. vers. nec obstat. de cappel. mon. & in Conc. Lateran. sub Leon. 10. an. 1514 in publica sess. fuit lectum. Cardinales tituli sui loca, si præsentes in curia fuerint personaliter, si vero absentes per Vicariū idoneum semel saltē singulis annis visitent, clericos, & populos ecclesiarū titulo suo subiectarum, cum diligentia inquirent, vigilentq; circa cultum diuinum, & bona dictarum ecclesiarū, moresq; in primis, & vitam clericorū, & parochianorum solerter explorēt, eosq; omnes, & singulos ad recte, honesteq; viuendum paterno moneant affectu. † Quodq; eis multa compe-

6 tant, conuenitq; nēpe. cū sint positi in illustrissima dignitate, quod ignorauit Bal. in c. bonę. lo. 1. de postul. prælat. dicens cardinalatum esse officiū; namq; ipsi dicuntur Cardines ecclesiæ. capit. sacrosancta 22. dist. vbi per Card. Alex. quorum cœtus Rom. Ecclesiæ senatus iudicatur. c. ecclesia ha-

8 bet. 16. q. 1. memini in famil. sing. in l. c. nu. 42 pars corporis sanctiss. Papæ 96. dist. c. Constantinus, & quodammodo viua vox ecclesiæ. idem Bald. in c. cum in iure peritus, de offic. deleg. quia ipsos spiritus sanctus præcipua membra ecclesiæ constituit, ideo nobilissima pars corporis summi Pontificis dicuntur, sic proprie loquitur Pius V. sum. Pont. in sua const. incip. in fælic. secul. 1569. quam nota ad extensionē decretalis. Fœlicis, de pæn. lib. 6. contra offendentes ipsos Cardinales. † Quorum consilio vniuersę

ecclesiæ administratio apud Rom. Pontif. vertitur, vt dicitur in Concil. Triden. sess. 25. de reforma. gen. cap. 1. in fine, cū ijs virtutibus insignibus, ac viuendi disciplina fulgeant, vt omnium oculos ad se conuertant, ideo cunctis dignitatibus post Papam præferendi. dom. Card. de tur. crem. in sum. eccl. lib. 1. cap. 81. Vnde ex omnibus christianitatis partibus assumi plerumq; videmus; iuxta etiam dicta in eod. Conc. sess. 24. de refor. gener. c. 1. §. ea vero, & cū sint viciniores summi Pontificis, maiori semper gaudēt prerogatiua, gloss. in extrauag. Bened. 11. dudum, de schism. vbi eos liberos primi gradus appellat. & in extrauag. execrabil. Ioan. 22. de præb. enumerat nouem priuilegia, & præcipue eorum sublimitas in dignitate, moribus, & vita, vt sic euadunt luminosæ, & ardentes lucernæ positę super candelabrū in domo domini, id est in sua ecclesia, in qua omnibus ceteris præferendi sunt, cū sit ordo naturæ esse maioritatis gradus, & non omnes esse æquales. gl. in ead. extrau. execrabilis. in verb. qui mendicant.

† Nec ad ipsos tantum sua vertuntur priuilegia, sed etiam ad suos, vt eorū familiares delinquentes ad eos corrigendi remittantur, non ad Vicar. Papæ, iux. not. per Card. in cle. ne Roman. 7. q. de elec. quę refert Pau. in 10. q. col. 22. licet Archiep. Flor. dubitauerit, dando locum præuentioni. in sum. 3. p. tit. 19. c. 16. §. vers. item dubitatur de quibus in eod. meo trac. de dignit. eccl. c. 3. quod nō procedit respectu beneficiorū, si quæ habent, vt ratione ipsorū, nō intelligantur excepti, sed subsint ordinariis beneficiorū ex noua decis. eiusd. Concil. sess. 24.

de reform. gen. c. 17. §. quæ vero. sicuti dicimus infra suo loco. lib. 2. c. 20. nu. 16. † Quarto competit Patriarchis. Pavin. nu. 8. ampliando ad legatos, & nuntios sedis Apostolicæ, tam natos, quã missos, personaliter visitando, (si est commissum) de censibus. c. procurationibus, qui in prouincijs deputatis habent maiorem potestatem, quã alii, cùm ad eos pertineat purgare prouintiam sibi commissam malis hominibus, eosque punire, extirpando vitia, & virtutes edificando. c. solite, de maior. & obed. Ioan. de Selu. in trat. benef. 2. part. q. 3. §. colu. quod proprie fit visitando, & dicuntur illustres ad Instar. Regum congerit. Conrad. Lanc. in suo templo omn. iudic. lib. 2. c. 3.

† Sunt autem Patriarchæ quatuor principales, (quos enumerat do Paui. alleg. tract. de offi. & pot. cap. sed. vac. præl. 6. ver. quarta sedes.) Constantino politanus scilicet, Alexandrinus, Antiochenus, Hierosolymitanus, eodemque ordine sedere apud Romanum Pontificem statuit Innocentius III. in Concil. Lateran. anno dom. 1215. c. 5. & Eugenius quartus in Concil. Flor. sess. vlt. anno 1439. & dicitur Patriarcha græce, latine vero summus Patrum. c. cleros. 21. di. legati autem, aut sunt de later. & solent esse solum Cardinales c. 1. per doct. de offi. deleg. lib. 6. aut simplices legati, Nuntii Apostolici, vt in tit. de offi. leg. tractatur quarum potestas ex commissionibus attenditur. de quibus nihil modo. †

Quinto tribuitur tale ius visitandi Archiepiscopis, (qui, & Metropolitanis dicuntur. eod. cap. 3. sess. 24.) in tota dioecesi, & prouincia cap. sopitæ. cap. cum nuper. de censib. cap. Romana. eod. titu in 6. sed de iure nouis

fimo eiusdem conc. c. 3. adducto. dioecesi tantum visitant, prouintiam nequaquam, nisi causa cognita, & approbata in concilio Prouinciali. vt eod. tex. cauet. §. a Metropolitanis. p. quæ tex. ad id, iura antiqua corriguntur, circa visitationem prouintia: reliqua vero, cùm visitatio permittitur in prouintia dicemus in alia parte, in 4. lib. Deo concedente, annettendo aliqua ad materiam iurisdictionis Metropolitanæ in suffraganeos, in quibus procedere possunt, & quæ ordine in procedendo tenere debent Archiepiscopi iuxta nouam decisionem Concil. Trid. sess. 13. de reform. c. 1. §. in causis, & sess. 24. de reform. gen. c. 20. & quomodo deferre debeant ipsis suffraganeis ob reuerentiã episcopalis dignitatis. c. 1. in princ. & §. fin. de offic. ordin. lib. 6. † Sexto plenissime competit episcopis in eorum diocesis. c. cauendum. 10. q. 3. c. cùm apostolus. de censib. de utroque in eod. c. 3. Conc. Trid. ipsi enim in locum apostolorum successerunt, in ecclesia Dei positi a Spiritu sancto regere eam. sess. 13. præfat. Conc. de sacr. ordin. c. 4. §. proinde. & apud quos suarum ecclesiarum est omnium rerum agendarum autoritas. sess. 25. de reforma. gen. c. 6. §. episcopis præterea, scilicet respectu aliorum prelatorum, cùm potestate inquirendi, & corrigendi, quæ verba important etiam depositionem, vt infra dicitur. & not. Fel. in c. dilectus filius. num. 2. de rescript. & quia dioecesis tota dicitur parochia episcopi cuiuslibet. c. apostolicæ sedis. de don. ibi in parochia sua. gl. in cle religiosum in verb. presbyteri. de priuil. † Ideo singulis annis episcopi personaliter visitare dioecesim tenentur, & si impediti de-

bent id cōplere per aliū idoneū potentem opere, & sermone. c. inter cetera. de offic. ordi. c. si episcopus eod. lib. in 6. & sæpius memorato c. 3. ē tamq; apostolica autoritate eis delegata: ex decreto eiuldē Cōc. sess. 24. de reform. gener. c. 10. & tex. c. si episcopus, secundum modernos procedit in omnibus habentibus ius visitandi: notando, q̄ si deputatus visitator per episcopū ad visitandū in aliquo delinquat, episcopus tenetur. sic not. Archid. per text. in l. 1. ff. de instit. act. qui tex. procedit in sui dicto, ex ratione assignata, quæ tamen nō est in casu præfenti, licet verū sit in se di-
 14 ctū Archid. & omnes sequuntur. † Itē, & 7. cōpetit Abbatibus, Generalibus prioribus, ministris, alijsq. præsentibus in monasterijs religiosorū, vel deputatis in iisdem. de stat. mon. in singuliss. & c. ea, quæ, de quibus latissime infra lib. 1. c. 15. dicitur. vbi quæ de officio, personis, moribus, & vita differuntur, sic, & Abbatissis, & alijs mulieribus regularibus in monasterijs, in quibus degunt, & in alijs eorū iurisdictioni subiectis, vt omnes habeant deuotum, & debitum virtutū Domino famulatum. clem. Attendē-
 15 tes post princ. de stat. monac. † Quæ cū claustra exire non possint, alijs visitationē mandabunt. In extrauag. val. electionis. in verb. Abbates. Paul. in hoc trac. q̄. 33. Marc. Anton. cuc. In Instit. cano. tit. de visit. In administratione etenim Abbati æquiperatur Abbatissa. Abb. in c. 2. in princ. de his, quæ fiunt a præl. nam in conuenientibus, disposita de Abbatibus extenduntur ad Abbatissas. idem Abb. in c. fin. nū. 5. de stat. mo. infra lib. 2. c. 18. nū. 62. quod, & idem in priorif-
 16 sa dicimus procedere ex idemnitate rationis. Phil. Franc. in c. idemnitatibus in prin. nū. 6. de elect. li. 6. scribit aliqua Dec. in l. foeminæ. ff. de regul. iur. licet in benedictionibus plus accipiat Abbas, quam Abbatissa. glo. dicit. in verb. benedici. in eadē. clem. attendentes. † Sed isti tamq. inferiores episcopo nō vendicant sibi ius faciendi sollemnem hanc visitationē, nisi legitima consuetudine ex præscriptione temporis. per c. cū ex officij. de præscr. in clem. 2. de censib. c. dilecto. de offic. ordi. & communiter docto (concurrente præscriptione tam in extraneo, quam in subdito ipsius episcopi. Abb. eod. c. cū ex officij, vbi etiam Fel. Franc. Balb. de præscr. 5. par. princ. 1. part. q. 16. per tot. quod fortius admittitur in odiū negligentis suum adimplere officij. argum. tex. & glo. in c. volumus 88. dist.) †
 17 Ratio autem principalis dicti est, q̄ inferioribus episcopo non cōpetunt ea, quæ per episcopū, & superiorē visitando exerceri possunt, nisi quid expressius caueatur per approbatas consuetudines inter religiosos, ex eorum regularibus statutis. c. Romana. in fine. de censib. quia sunt variæ, & diuersæ institutiones ipsorum, & cōfirmationes sedis Apostolicæ, cū specialibus priuilegijs, quæ attendi debent: per doct. tot. titu. de stat. mon. similiter de relig. dom. scribit Boer. in trac. de stat. hæc. sed plenius Cassan. sua glor. confid. 12. vsque ad finē 4. part. † Vicarius autē Generalis episcopi hoc ius visitandi nō habet, nisi specialiter eidem cōmittat. arg. c. de offic. vic. lib. 6. Petr. Rebuff. in pratt. ben. in form. vicar. n. 100. nō. n. potest de criminibus cognoscere, nisi

nisi ei expressa detur potestas. eod. tit. cap. fin. quia cum ipsæ causæ criminales ad episcopi iudicium solum referantur. sess. 24. Conc. Trid. de refor. gen. cap. 20. §. adhæc, non veniunt in generali clausula, quod primum est in visitatione, cum non valeant eis gesta, si de mandato non const. doc. in alleg. cap. fin. Bal. in c. 1. §. 1. in fin. si int. do. & vass. de inuest. lis or. & allegat. domi. in c. 2. eod. tit. clem. ad nos. de procur. & hoc iure utimur ut in mandato multa specialia expriment, quæ per generale excluduntur.

19 † Archidiaconus similiter non habet, licet dicatur oculus episcopi. c. diaconi. cum glo. 93. de Pau. de visit. pri. part. quæst. 8. nu. 16. dummodo ex consuetudine non retineat. c. 1. per doct. de offic. archid. quamvis de iure, episcopi Vicarius dicatur. alleg. c. 1. per Abb. & eod. cap. diaconi nec maiorem potestatem tribuimus ei, quam vicario generali episcopi, ut supra diximus qui maior est ipso, et in præcedendo, etiam remota consuetudine. Fel. in rubr. de maio. & obed. num. 9. licet de iure possit multa præscribere Abb. in cap. Archidiaconi de pæn. & sic est decisum cessante ipsa consuetudine ex generali decreto eiusdem Conc. præfato. c. 3. §. Archidiaconi autem &

20 in omnibus fere videmus. † Sed dubium stat de capitulo, si vacante sede pontificali possit visitare, & videtur in arg. quod sic, quia succedit in iurisdictione episcopi. c. si episcopus. & c. si. de suppl. neglig. præl. latius domi. Pau. de offic. & pot. c. sed. voc. 1. p. q. 1. sed visi-

mus, quod non possit, optima glo. in clem. 1. de hæret. Card. in clem. 2. de cens. Alphon. Aluar. in suo Specul. cap. 11. & hoc item patet decisum excitato canone Conci. Trid. c. 3. §. visitatores. in illis verbis, ubi dicitur, capitulum ius visitandi non habet. & c. Indulgentias autem dare capitulum discordant Doctores. nam Bolog. in tract. de Indul. nu. 40. affirmat, per prædicta, quod succedat in iurisdictione. dicit esse gl. in c. his quæ de maior. & obed. & sic residet. sed Pau. in eod. trac. de off. & pot. 1. p. q. 4. dubius nihil de suo assert, quærens concordare opiniones, & quod non possit. moderni in ipso trac. nu. 374 quod in hoc non succedat, adducendo alios, quia non est autoritas transibilis, sicuti nec in Vicario generali episcopi in spiritualibus, nisi expressius concedatur arg. c. cum in generali. de offi. Vic. lib. 6. & hoc est verum, & ita observatur cõ-

21 ter. † Sed illum est advertendum in prædictis, & alijs hanc iurisdictionem, quam habent, tam in visitationis materia, quam in alia, in eos, & ceteros prælatos a Papa Christi vero Vicario, & successore Beati Petri derivari. 22. d. c. sacrosancta. 24. q. 1. c. loquitur, optime D. Tho. contra gent. lib. 4. c. 76. quia in ipso consistit summa potestatis plenitudo. do. Card. detur. Crem. in sum. eccl. lib. 3. c. 69. cum seq. & c. 53. in aliosque scaturit ab ipso fonte. c. 54. Unde dicitur Dominus dominatum. Casfan. in sua gl. 4. par. confid. 7. & supra hoc c. nu. 2. & in præ. plenius est dictum. † Idque postremo est dicendum quia quocumque fiat hæc visitatio, semper debet exerceri in locis visitatorum ad quos personaliter visitator debet accedere. do. Pau. de uis. 1. p. q. 6. &

proprijs oculis conspiciere ecclesiam ead. par. q. 7. nu. 5. & in extrau. vas electionis. in gl. in verb. per alios. exemplo Dei. Gen. cap. 18. descendam, & videbo, vtrum clamorem, qui ad me peruenit, opere compleuerint. gl. adducit c. Deus omnipotens. 2. q. 1. & in ead. extrauag. vbi idem doctor loqui-

tur, quando visitatio exercetur per alio, tractans de varijs officialibus episcoporum, tam in spiritualibus, quam in temporalibus, de per se, quam de generalibus, & foraneis, & quod cedat principali, in omnibus attendendo eorum mandata, de quibus infra suo loco latius dicemus.

DE QUALITATIBVS VISITANTIVM CAP. TERTIVM.

S V M M A R I V M .

1	E pisopus visitator, seu alius, quas qualitates habere debet.	11	Ambitio dicitur mater furoris.
2	Auaritia est idolorum seruitus. numero 2.	12	Praelatus debet esse utilis cum grauitate.
3	Iesus dominus noster, cepit primum facere, quam docere.	12	Familiaritas nimia parit contemptum dignitatis.
Exempla mala nocent. nu. eo.
4	Phari saorum meos, qui.	14	Constantis animi est, vultu non detegere animi motus.
5	Episcopus debet esse benignus, & omnibus charus. nu. 6.	15	Mercennarij sunt arcendi a cura animarum.
7	Familiares episcopi, quales esse debent.	16	Praelatus quando per sui persequutionem possit deserere ecclesiam.
8	Episcopus debet esse sollicitus.
Animarum cura laudabiliter est exercenda. nu. eo.	17	Virtus in medio consistit.
9	Sollicitudo episcopi circa que versetur.
Diabolus semper querit animas perdere. nu. eo.	18	Pietas humana requiritur in visitatione.
10	Visitationes ecclesiarum sunt frequentanda.	19	Benevolentia quantum proffit.
		20	Philosophia, & lex imponuntur rebus, & non verbis, vbi multa de facto.

QUONIAM de pastore visitante in prooemio aliqua diximus, adhuc restat particulariter inquirere, quos modos, quasue qualitates habere debeat Praelatus, de

quo inquit sancta synodus Trident. si recte videatur. in ses. 2 de mod. viu. §. & quoniam. ex Apost. prim. ad Ti. 3. † oportet igit primo episcopos esse inreprehensibiles, sobrios, castos, domi sue bene ppositos, seruando sobrietatem,